

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie opolskim w 2018 r.

09.08.2019 r.

-207,1 mln zł

Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2018 r.

W 2018 r. dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa opolskiego rosły wolniej niż wydatki. Budżety tych jednostek zamknęły się zbiorczo deficytem. O deficycie zdecydował ujemny wynik budżetów gmin, powiatów i miasta na prawach powiatu, przy nadwyżce notowanej dla budżetu samorządu województwa.

W 2018 r. **dochody** budżetów jednostek samorządu terytorialnego w województwie opolskim wynosiły 6017,1 mln zł i wzrosły zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2010 r. (odpowiednio: o 11,3% i o 45,9%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody ukształtowały się na poziomie 6090 zł, tj. wyższym o 11,7% niż przed rokiem i o 50,4% w odniesieniu do 2010 r. Ponad połowę ogółu dochodów osiągnęły gminy (60,2%), w tym głównie miejsko-wiejskie (36,9%).

W skali roku najbardziej wzrosły dochody budżetu miasta na prawach powiatu

Tablica 1. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego

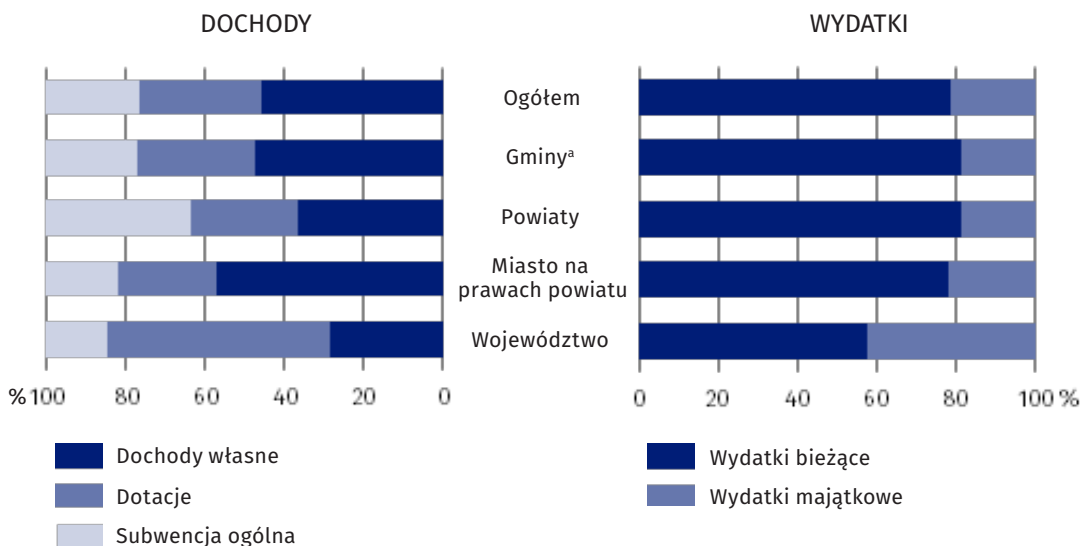
Wyszczególnienie	2010	2017	2018			
	w mln zł		2010=100	2017=100	w odsetkach	
O g ó ł e m	4125,0	5405,9	6017,1	145,9	111,3	100,0
Gminy razem ^a	2364,9	3260,7	3620,2	153,1	111,0	60,2
miejskie	284,0	402,3	450,5	158,6	112,0	7,5
miejsko-wiejskie	1396,7	1964,5	2220,2	159,0	113,0	36,9
wiejskie	684,2	893,9	949,5	138,8	106,2	15,8
Powiaty	726,3	806,7	890,2	122,6	110,3	14,8
Miasto na prawach powiatu – Opole	540,6	858,7	987,2	182,6	115,0	16,4
Województwo	493,2	479,7	519,5	105,3	108,3	8,6

a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego są **dochody własne** – w 2018 r. wynosiły one 2752,8 mln zł (o 10,4% więcej niż przed rokiem). **Dotacje** były równe 1848,8 mln zł, w tym 573,9 mln zł to dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200 i 620 oraz 205 i 625 klasyfikacji budżetowej), które w odniesieniu do 2017 r. wzrosły odpowiednio: o 18,5% i o 89,1%. **Subwencja ogólna z budżetu państwa** w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 4,7% i osiągnęła poziom 1415,5 mln zł. Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w budżecie miasta na prawach powiatu (56,9%) i budżetach gmin (47,4%), w tym gmin miejskich (57,5%). W budżecie samorządu województwa największą pozycję stanowiły dotacje (55,7%), a w budżetach powiatów – dochody własne i subwencja ogólna (po 36,6%).

Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w budżecie miasta na prawach powiatu

Wykres 1. Struktura dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2018 r.

a Bez dochodów i wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

W 2018 r. **wydatki** budżetów jednostek samorządu terytorialnego wynosiły 6224,2 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły o 14,8%, a względem 2010 r. – o 37,2%. Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca osiągnęły poziom 6300 zł, tj. wyższy o 15,2% niż w 2017 r. i o 41,4% w odniesieniu do 2010 r. Większość wydatków ogółem poniosły gminy (60,8%), w tym głównie miejsko-wiejskie (37,3%).

Ponad 1/3 wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego poniosły gminy miejsko-wiejskie

Tablica 2. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Wyszczególnienie	2010	2017	2018			
	w mln zł		2010=100	2017=100	w odsetkach	
Ogółem	4537,0	5422,0	6224,2	137,2	114,8	100,0
Gminy razem ^a	2665,3	3293,4	3785,8	142,0	115,0	60,8
miejskie	332,4	415,0	482,1	145,0	116,2	7,7
miejsko-wiejskie	1543,9	1996,1	2319,9	150,3	116,2	37,3
wiejskie	788,9	882,2	983,9	124,7	111,5	15,8
Powiaty	748,0	825,6	918,1	122,8	111,2	14,8
Miasto na prawach powiatu – Opole	568,8	855,8	1022,3	179,7	119,5	16,4
Województwo	555,0	447,3	497,9	89,7	111,3	8,0

a Bez wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Głównym obciążeniem jednostek samorządu terytorialnego są **wydatki bieżące**. W 2018 r. wynosiły one 4900,9 mln zł (o 5,8% więcej niż w 2017 r.), stanowiąc 78,7% wydatków ogółem.

Wydatki majątkowe były równe 1323,3 mln zł i w porównaniu z 2017 r. wzrosły o 67,6%. Największy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem odnotowano w budżecie samorządu województwa (42,2%). Na inwestycje przeznaczono 1247,0 mln zł, tj. o 63,4% więcej niż w 2017 r.

W 2018 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa opolskiego zamknęły się zbiorczo **deficytem** w wysokości 207,1 mln zł (wobec deficytu 16,2 mln zł w roku poprzednim i 412,1 mln zł w 2010 r.). O deficycie zdecydował ujemny wynik budżetów gmin, powiatów i miasta na prawach powiatu. Budżet samorządu województwa osiągnął nadwyżkę.

Budżety jednostek samorządu terytorialnego drugi rok z rzędu zamknęły się zbiorczo deficytem

Tablica 3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Wyszczególnienie		Ogółem	Gminy ^a	Powiaty	Miasto na prawach powiatu	Województwo
Nadwyżka (+) lub deficyt (-) w mln zł	2010	-412,1	-300,4	-21,7	-28,2	-61,8
	2017	-16,2	-32,6	-18,8	+2,9	+32,4
	2018	-207,1	-165,6	-28,0	-35,1	+21,6

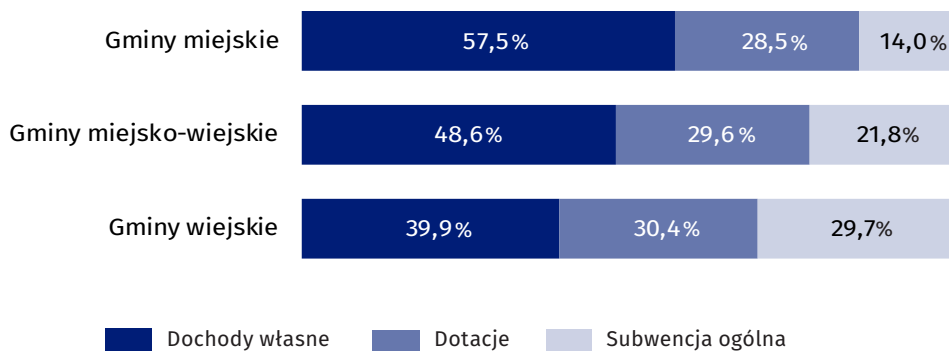
a Bez wyniku gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Budżety gmin

W 2018 r. **dochody** budżetów gmin wynosiły 3620,2 mln zł i wzrosły o 11,0% w porównaniu z rokiem poprzednim. Dochody gmin miejsko-wiejskich stanowiły 61,3% dochodów ogółem budżetów gmin, wiejskich – 26,2%, a miejskich – 12,5%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody budżetów gmin wynosiły 4211 zł i były o 11,4% wyższe niż przed rokiem. W gminach miejskich wskaźnik ten osiągnął poziom 4627 zł, w miejsko-wiejskich – 4161 zł, a w wiejskich – 4149 zł. Najwyższy poziom dochodów na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Byczyna (9611 zł), a najniższy – w gminie Zawadzkie (3172 zł).

Najwyższe dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca notowano w gminach miejskich

Wykres 2. Struktura dochodów budżetów gmin^a według rodzajów w 2018 r.

a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

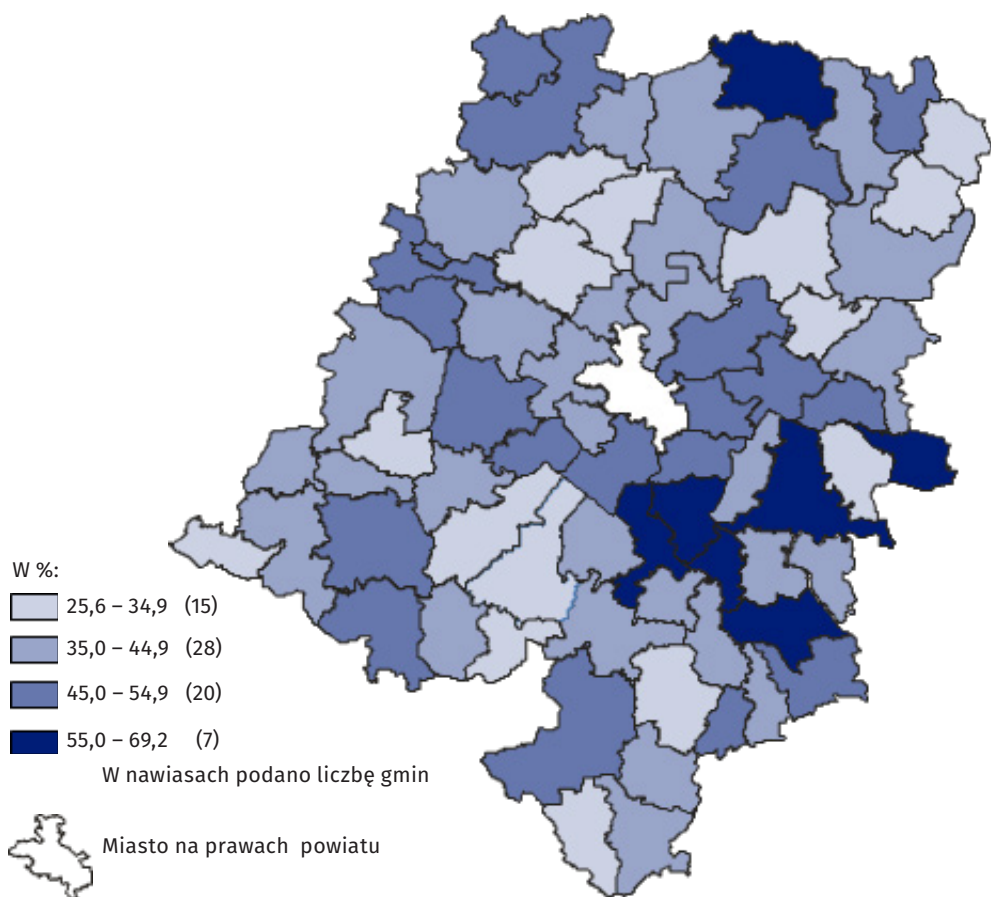
W 2018 r. **dochody własne** ukształtowały się na poziomie 1716,1 mln zł i wzrosły o 10,0% w porównaniu z rokiem poprzednim. Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w gminie Byczyna (69,2%), a najmniejszy – w gminie Radłów (25,6%).

W grupie dochodów własnych budżetów gmin największą wartość miały wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych – 632,7 mln zł (36,9% dochodów własnych). Wysokie były również wpływy z podatku od nieruchomości, które wynosiły 500,3 mln zł (29,2%). W porównaniu z 2017 r. wartość podatku dochodowego od osób fizycznych była wyższa o 12,3%, a podatku od nieruchomości – o 2,0%.

W 2018 r. **subwencja ogólna** zasiliła budżety gmin w wysokości 828,9 mln zł (o 7,9% więcej niż w roku poprzednim) stanowiąc 22,9% dochodów ogółem. Największy udział w subwencji ogólnej miała część oświatowa (77,5%).

Dotacje w wysokości 1075,1 mln zł (29,7% dochodów ogółem) wzrosły w skali roku o 15,3%. Większość wpływów w formie dotacji stanowiły dotacje celowe (84,7%), w tym dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej (69,5%) i na zadania własne (12,7%). Dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich były ponad 4-krotnie wyższe niż w 2017 r. i ukształtowały się na poziomie 164,4 mln zł (15,3% dotacji ogółem).

Mapa 1. Dochody własne budżetów gmin^a w % dochodów ogółem w 2018 r.

a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Wydatki budżetów gmin w 2018 r. wynosiły 3785,8 mln zł i były o 15,0% wyższe niż przed rokiem. W strukturze wydatków największy udział (61,3%) miały wydatki gmin miejsko-wiejskich. Wydatki gmin wiejskich i miejskich stanowiły odpowiednio: 26,0% i 12,7% wydatków ogółem. Wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 4403 zł i były o 15,4% wyższe niż przed rokiem. W gminach miejskich wskaźnik ten wynosił 4952 zł, w miejsko-wiejskich – 4348 zł, a w wiejskich – 4299 zł. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Buczyna (9172 zł), a najniższe – w gminie Zawadzkie (3097 zł).

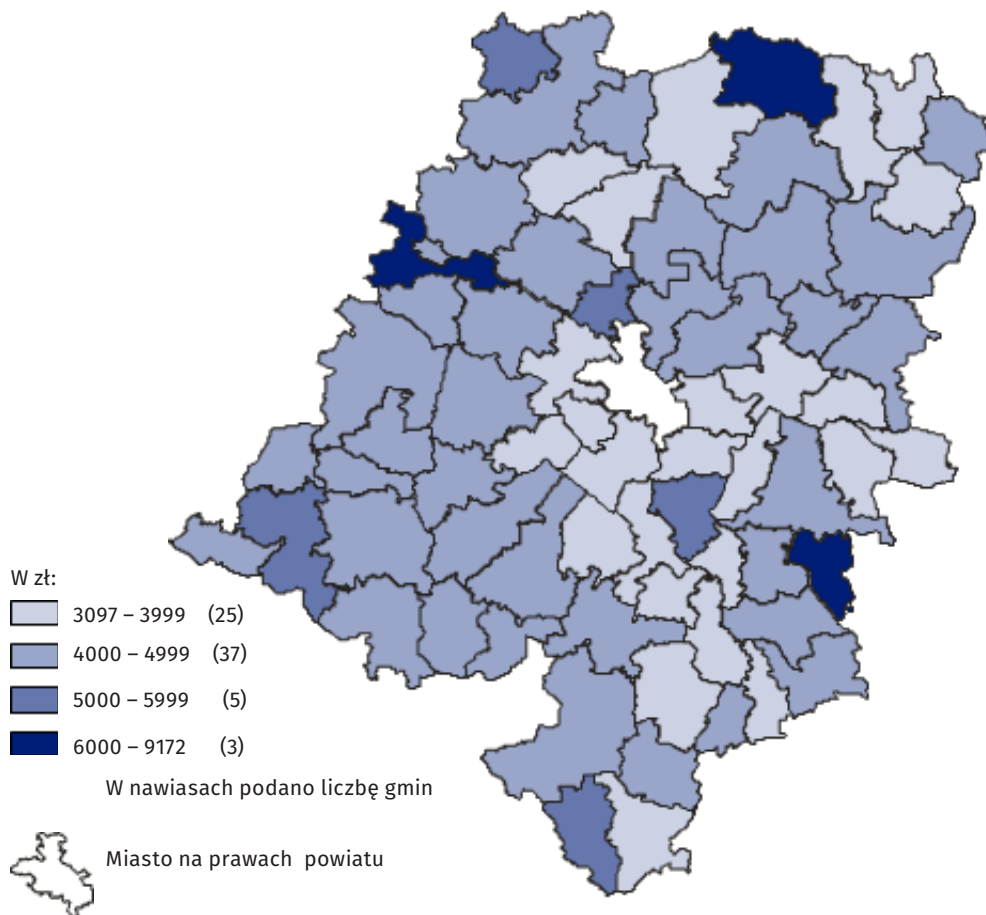
Na **wydatki bieżące** gminy przeznaczyły 3069,4 mln zł (81,1% wydatków ogółem), tj. o 5,7% więcej niż w 2017 r. W strukturze wydatków bieżących znaczący udział stanowiły wynagrodzenia (35,0%) oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych (25,2%).

Wydatki majątkowe gmin wynosiły 716,4 mln zł i były o 83,5% wyższe w odniesieniu do 2017 r. Wydatki inwestycyjne wzrosły o 76,5% do poziomu 662,4 mln zł (92,5% wydatków majątkowych).

W 2018 r. gminy województwa opolskiego zamknęły rok budżetowy **deficytem** w wysokości 165,6 mln zł (w 2017 r. odpowiednio 32,6 mln zł). Ujemny wynik budżetów odnotowano w 53 gminach, w tym największy, stanowiący ponad 15% dochodów ogółem, w gminach: Otmuchów, Skarbmierz i Ujazd. Spośród gmin z nadwyżką w budżecie, najlepsze wyniki osiągnęły gminy: Buczyna i Jemielnica (odpowiednio: 4,1 mln zł i 2,3 mln zł).

Większość gmin (75,7%) zamknęło rok budżetowy deficytem

Mapa 2. Wydatki budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w 2018 r.

a Bez wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Budżety powiatów

W 2018 r. powiaty województwa opolskiego osiągnęły **dochody** w wysokości 890,2 mln zł, tj. o 10,3% wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim. Dochody budżetów powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 1035 zł i wzrosły o 10,8% w odniesieniu do 2017 r. Najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie głubczyckim (1611 zł), natomiast najniższe – w powiecie opolskim (656 zł).

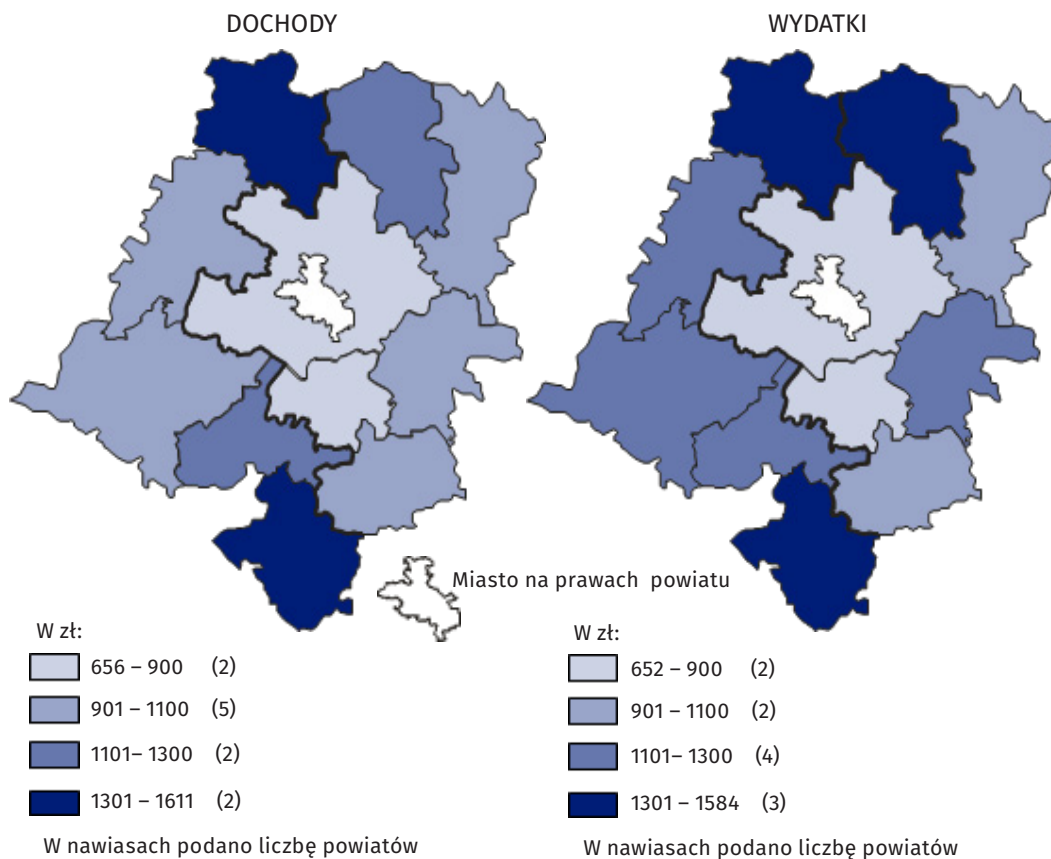
Dochody własne budżetów powiatów wynosiły 325,4 mln zł i były o 12,7% wyższe niż w 2017 r. Ponad połowę dochodów własnych (52,6%) stanowiły wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

W 2018 r. powiaty województwa opolskiego w ramach realizowanych zadań otrzymały tytułem **dotacji** 238,7 mln zł. Wpływy te były o 23,6% wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim. Przeważającą część dotacji stanowiły dotacje celowe z budżetu państwa (64,5%).

Subwencja ogólna powiększyła budżety powiatów o 326,1 mln zł i była o 0,3% większa w stosunku do 2017 r. Największy udział w subwencji ogólnej stanowiła część oświatowa (76,4%).

W dochodach własnych budżetów powiatów przeważały wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych

Mapa 3. Dochody i wydatki budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2018 r.

Wydatki budżetów powiatów w odniesieniu do 2017 r. zwiększyły się o 11,2% i wynosiły 918,1 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 1068 zł, tj. o 11,6% wyższym niż w roku poprzednim. Najwięcej środków na 1 mieszkańca wydankowano w powiecie głubczyckim (1584 zł), a najmniej – w opolskim (652 zł).

W strukturze wydatków budżetów powiatów **wydatki bieżące** stanowiły 81,0%, natomiast **wydatki majątkowe** – 19,0%. W porównaniu z 2017 r. wydatki bieżące wzrosły o 5,1%, a wydatki majątkowe – o 48,1%. Wydatki bieżące powiatów przeznaczono głównie na wynagrodzenia (55,5%) oraz zakup materiałów i usług (17,8%), podczas gdy wydatki majątkowe – na cele inwestycyjne (98,3%).

W 2018 r. **wynik** budżetów powiatów województwa opolskiego był ujemny i wynosił 28,0 mln zł (w 2017 r. odpowiednio 18,8 mln zł). Deficyt odnotowano w 7 powiatach, w tym największy w powiecie nyskim (10,2% dochodów ogółem). W powiatach: oleskim, głubczyckim, prudnickim i opolskim rok budżetowy zamknął się nadwyżką.

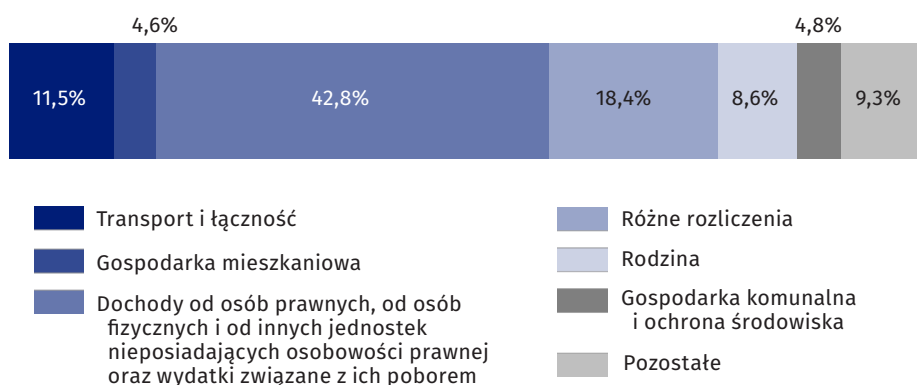
Budżet miasta na prawach powiatu – Opole

W 2018 r. **dochody** budżetu miasta na prawach powiatu osiągnęły poziom 987,2 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły o 15,0%. Dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 7699 zł i były o 14,9% wyższe niż w 2017 r.

W strukturze dochodów według rodzajów **dochody własne** stanowiły 56,9%, **subwencja ogólna** – 18,1%, a **dotacje** – 24,9%. Dochody własne ukształtowały się na poziomie 562,2 mln zł, tj. o 9,2% wyższym niż w 2017 r. Największy udział w dochodach własnych stanowiły wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (38,7%) oraz podatku od nieruchomości (21,6%). Wpływy do budżetu miasta na prawach powiatu z tego tytułu wynosiły odpowiednio: 217,7 mln zł i 121,4 mln zł. Subwencja ogólna zwiększyła budżet miasta o 179,2 mln zł (wzrost o 2,0% w stosunku do 2017 r.). Na zadania oświatowe miasto na prawach powiatu otrzymało 165,6 mln zł, tj. 92,4% subwencji ogólnej. Wartość dotacji wynosiła 245,8 mln zł i była o 46,2% wyższa niż w roku poprzednim. W dotacjach ogółem największy udział miały dotacje celowe (53,8%).

W budżecie miasta na prawach powiatu – Opole odnotowano najwyższe dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Wykres 3. Struktura dochodów budżetu miasta na prawach powiatu według działów w 2018 r.

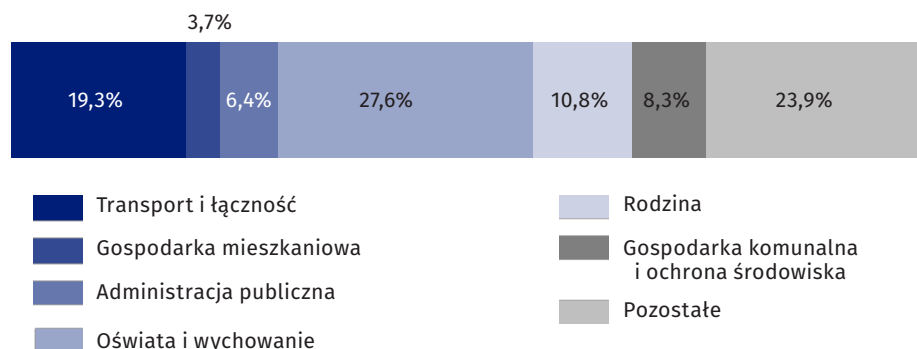

W 2018 r. **wydatki** budżetu miasta na prawach powiatu osiągnęły wartość 1022,3 mln zł i wzrosły o 19,5% w porównaniu z rokiem poprzednim. Wydatki ogółem na 1 mieszkańca wynosiły 7973 zł i były o 19,4% wyższe niż w 2017 r.

W strukturze wydatków budżetu miasta na prawach powiatu **wydatki bieżące** stanowiły 78,3%, a **wydatki majątkowe** – 21,7%. Wydatki bieżące wynosiły 800,1 mln zł, tj. o 7,1% więcej niż przed rokiem. Z wydatków bieżących najwięcej środków przeznaczono na wynagrodzenia (37,1%) oraz zakup materiałów i usług (27,7%). Wydatki majątkowe wynosiły 222,3 mln zł i były o 103,9% wyższe niż w 2017 r. W wydatkach majątkowych dominowały wydatki inwestycyjne (91,5%).

W 2018 r. miasto na prawach powiatu zamknęło rok budżetowy **deficytem** w kwocie 35,1 mln zł (wobec nadwyżki 2,9 mln zł w 2017 r.) stanowiącym 3,6% dochodów ogółem.

Wykres 4. Struktura wydatków budżetu miasta na prawach powiatu według działów w 2018 r.

Budżet samorządu województwa

W 2018 r. **dochody** budżetu samorządu województwa opolskiego wynosiły 519,5 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły o 8,3%. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w wysokości 526 zł były o 8,6% wyższe w odniesieniu do 2017 r.

Dochody własne na poziomie 149,1 mln zł (wzrost o 14,9% w porównaniu z 2017 r.) stanowiły 28,7% dochodów budżetu samorządu województwa. W tej grupie dochodów największy udział miały wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz fizycznych (odpowiednio: 67,9% i 22,7%). Wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych wynosiły 101,2 mln zł, a od osób fizycznych – 33,9 mln zł i w odniesieniu do 2017 r. wzrosły odpowiednio o 17,7% i o 11,8%.

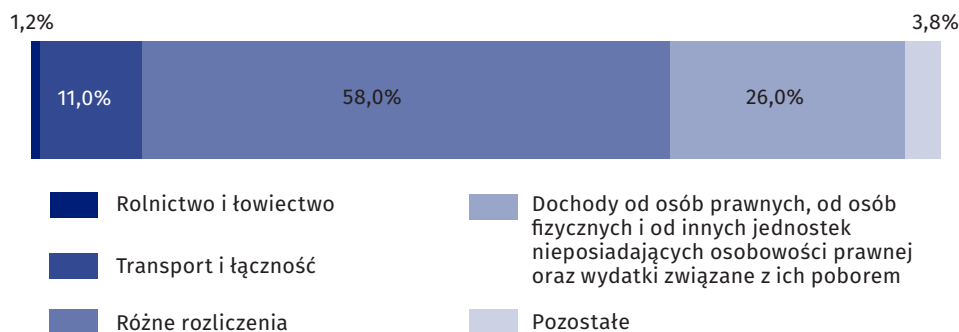
W ramach **dotacji** samorząd województwa otrzymał 289,1 mln zł (55,7% dochodów ogółem). Największy odsetek (79,3% dotacji ogółem, tj. 229,4 mln zł) stanowiły dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich. Dotacje celowe z budżetu państwa wynosiły 49,5 mln zł (17,1% dotacji ogółem), w tym na zadania z zakresu administracji rządowej – 26,9 mln zł (9,3%), a na zadania własne – 22,4 mln zł (7,8%).

W budżecie miasta na prawach powiatu – Opole obserwowano najwyższy wzrost wydatków majątkowych

Dotacje stanowiły ponad połowę dochodów ogółem budżetu samorządu województwa

Dochody z tytułu **subwencji ogólnej** budżetu samorządu województwa w 2018 r. ukształtowały się na poziomie 81,3 mln zł, tj. o 2,7% niższym niż przed rokiem, a ich udział w dochodach ogółem wynosił 15,7%. Na część wyrównawczą przeznaczono 60,6 mln zł, tj. 74,5% subwencji ogólnej. Na część oświatową przypadło 11,2 mln zł (13,8%), a na regionalną – 7,2 mln zł (8,8%).

Wykres 5. Struktura dochodów budżetu samorządu województwa według działań w 2018 r.

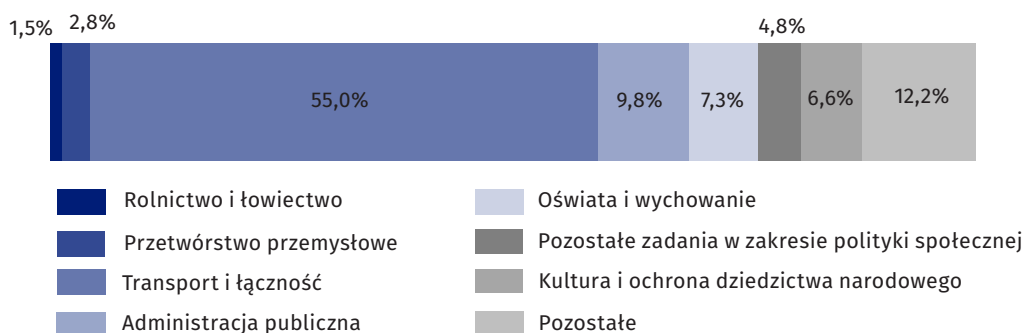
Wydatki budżetu samorządu województwa wzrosły w skali roku o 11,3% do poziomu 497,9 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły one 504 zł i były o 11,7% wyższe w stosunku do 2017 r.

Wydatki bieżące wzrosły o 4,6% w odniesieniu do 2017 r. i ukształtowały się na poziomie 287,7 mln zł (57,8% wydatków ogółem samorządu województwa). Z wydatków bieżących 47,5% przeznaczono na dotacje, 25,4% – na wynagrodzenia, a 17,5% – na zakup materiałów i usług.

Wydatki majątkowe budżetu samorządu województwa wynosiły 210,2 mln zł i w porównaniu z 2017 r. wzrosły o 22,0%. Większość wydatków majątkowych (99,8%) miała charakter inwestycyjny.

W 2018 r. samorząd województwa opolskiego zamknął rok budżetowy dodatnim **wynikiem** rzędu 21,6 mln zł, stanowiącym 4,2% dochodów ogółem (w 2017 r. odpowiednio 32,4 mln zł i 6,8%).

Wykres 6. Struktura wydatków budżetu samorządu województwa według działań w 2018 r.

W budżecie samorządu województwa utrzymała się obserwowana w ostatnich latach nadwyżka

Opracowanie merytoryczne:
Opolski Ośrodek Badań Regionalnych
Tel: 77 423 01 10, 510 993 208
e-mail: m.molodowicz@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Informatorium
Tel: 77 423 10 00, 510 993 218
e-mail: sekretariatUSopl@stat.gov.pl

 www.opole.stat.gov.pl

 @opole_STAT

 @GlownyUrzadStatystyczny

Powiązane opracowania

[Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie opolskim w 2017 r.](#)

[Rocznik statystyczny województwa opolskiego 2018](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych – Dziedzina – Finanse publiczne](#)

[Strateg – obszary tematyczne – finanse publiczne](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet jednostki samorządu terytorialnego](#)

[Dochody jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Dotacje celowe](#)

[Podatek dochodowy od osób fizycznych](#)

[Podatek dochodowy od osób prawnych](#)